



แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
Guidelines for Competency Development in Classroom Research of
Teacher under the Office of
Nong Khai Primary Educational Service Area

พิมพ์ผกา จันทเทพ¹ และ พิมพ์พร จารุจิตร²

Pimpaga Juntep¹ and Pimporn Charuchit²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

* ผู้ประสานงาน: pimpaga0015@gmail.com

¹M.Ed. in Educational Administration, Udon Thani Rajabhat University

²Assistant Professor, Lecturer of Master of Education Program in Educational Administration, Udon
Thani Rajabhat University

* Corresponding Author: pimpaga0015@gmail.com

(Received: 2023-12-21; Revised: 2024-01-28; Accepted: 2024-05-03)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย และ 3) เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ระยะที่ 2

ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย มากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย จำนวน 18 แนวทางและ 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นประโยชน์และด้านเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น ,สมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู, แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการวิจัย

Abstract

This research aimed to 1) study the actual states and the expected states of research competency in the classrooms of teachers affiliated with the Nong Khai Provincial Primary Education Office, 2) find development strategies for research competency in the classrooms of teachers affiliated with the Nong Khai Provincial Primary Education Office, and 3) evaluate the development strategies for research competency in the classrooms of teachers affiliated in the Nong Khai Provincial Primary Education Office. The research was a mixed-methods study divided into three phases. Phase 1 investigated the current situations or the actual states and desired conditions or the expected states of research competency in the classrooms of 335 teachers affiliated with the Nong Khai Provincial Primary Education Office using a questionnaire with the reliability index of 0.98. Phase 2 studied the development strategies for research competency in the classrooms of teachers using semi-structured interviews with 9 qualified participants selected through purposive sampling technique. Phase 3

evaluated the development strategies for research competency in the classrooms of teachers through purposive sampling with 5 qualified participants.

The research found that 1) the most significant necessity for finding development strategies for research competency in the classrooms of teachers affiliated with the Nong Khai Provincial Primary Education Office was the knowledge and ability in conducting research in the classroom, 2) there were 18 development strategies identified, and 3) the evaluation results regarding the feasibility and suitability of the development strategies were highly favorable.

Keywords: Actual States, Classroom Research Competencies, Expected States, Needs, Teachers's, Guidelines for Developing Research Competencies.

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่องในด้านต่างๆ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด ควรเน้นพัฒนาการศึกษา โดยผลักดันให้หน่วยงานทางการศึกษามีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยเน้นพื้นฐานทางการวิจัยให้กับครูผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนให้กับนักเรียนทั่วประเทศ ความสำคัญดังกล่าวปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ในหมวด 4 มาตรา 24 และมาตรา 30 ระบุให้ครูต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถจะช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติฝึกทักษะในการคิด การจัดการ ฝึกให้มีนิสัยในการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม ความรับผิดชอบ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

การพัฒนาครูให้เป็นครุนักวิจัยถือเป็นบทบาทหนึ่งของครูยุคใหม่ ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรมุ่งหวัง ครุนักวิจัยย่อมนำเอาการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน (สุวิมล ว่องวานิช, 2560) แต่ในปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมีงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีผู้ศึกษาวิจัยมาก่อนหน้ามากมาย แต่อาจไม่สามารถช่วยนำมาประยุกต์ใช้หรือปรับปรุงการจัดการเรียน

การสอนของครูได้ เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง ต้องการครูที่เป็นผู้สอนเป็นผู้แก้ปัญหาด้วยตนเองในแต่ละสถานการณ์ การวิจัยในชั้นเรียนซึ่งทำโดยครูผู้สอนถือว่าเป็นงานวิจัยที่เอื้อประโยชน์โดยตรงต่อการช่วยเหลือผู้เรียนในความรับผิดชอบของตนเอง รวมทั้งมีประโยชน์ทางอ้อมในการใช้เพิ่มวิทยฐานะ หรือใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบต่าง ๆ อีกด้วย แต่ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเท่านี้

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในการสอนและการทำวิจัยของครวมักมีข้อจำกัดในเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยและคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำวิจัยแบบแยกส่วน ทำกิจกรรมการเก็บข้อมูลการวิจัยเป็นโครงการเฉพาะกิจ ทำให้เสียเวลาไปกับการทำวิจัย เวลาที่อุทิศให้การสอนลดน้อยลง ส่งผลให้ทำการสอนไม่ได้เต็มที่ จนเป็นเรื่องปกติที่กล่าวว่า ครูทำการวิจัยงานสอนจะหย่อนลง การทำวิจัยในลักษณะนี้จึงไม่ค่อยเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน แต่จะเกิดประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัยที่ต้องการนำผลงานการวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ จากปัญหาที่กล่าวมานี้ทำให้การวิจัยของครูไม่พัฒนาเท่าที่ควร แต่เนื่องจากงานของครูเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นอกเหนือจากการสอนแล้ว ยังคิดหาแนวทางใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง ดังนั้นเพื่อไม่ให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนเกิดความท้อแท้ ควรใช้วิธีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตการทำงานตามปกติ ให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรมการวิจัย ทำให้งานวิจัยในชั้นเรียนน่าสนใจ เป็นนวัตกรรมที่จะช่วยแก้ปัญหาในชั้นเรียน มีหลักการและวิธีการที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครู (สุวิมล ว่องวานิช, 2560) นอกจากนี้ การวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นกระบวนการที่ครูใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับจิตสำนึกของบุคคลผู้เข้าร่วมแบ่งปันความคิดอันสะท้อนคุณค่าที่ตนเองยึดถือ ซึ่งนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์ใหม่ที่เอื้อให้คุณค่าที่ยึดถือนั้นได้แสดงออกด้วยการปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับคุณค่าในหลักการของการศึกษา การบันทึกผลการปฏิบัติงานอย่างมีความหมายจะเป็นประโยชน์ต่อการแบ่งปันความเข้าใจระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนและคนอื่นที่เกี่ยวข้อง (วรรณดี สุทธิสาร, 2563)

จากที่มาความสำคัญและปัญหาของการวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษามีความสนใจศึกษาแนวทางพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย ซึ่งจะทำให้ทราบว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย มีปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างไรบ้าง ส่ง

ผลการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนได้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,514 คน

2.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2566 จำนวน 335 คน โดยกำหนดตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

2.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คนมาจาก 2 กลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.3.2 ผู้เชี่ยวชาญประเมินแนวทาง จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

3.3 แบบประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ซึ่งประเมินใน 3 ประเด็น ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของกัสคีย์ (Guskey, 2000) โดยแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1-2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

และขอความร่วมมือในการวิจัย พร้อมแบบสอบถามที่สร้างผ่าน Google Form และจัดทำเป็นคิวอาร์โค้ด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าไปดำเนินการตอบแบบสอบถามออนไลน์ด้วยตนเอง

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทำการติดต่อ นัดหมาย และดำเนินการสัมภาษณ์ เรียบเรียง และจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4.3 การประเมินแนวทาง ทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน จากนั้นส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบประเมินแนวทางไปถึงผู้เชี่ยวชาญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าสถิติพื้นฐานคือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยการศึกษาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์หาดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ สุวิมล ว่องวานิช. (2550)

5.2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูล ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล คือ จะต้องตรวจสอบแหล่งที่มา 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่และบุคคล และ 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน โดยผู้วิจัยใช้การสังเกตร่วมกับการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลตรงตามความเป็นจริงแล้วจึงนำมาดำเนินการแก้ไขเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

5.3 การประเมิน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยการศึกษาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความต้องการจำเป็นในการหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน ด้านทักษะปฏิบัติในการวิจัยในชั้นเรียน ด้านเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านลักษณะที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นลำดับสุดท้าย

4. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง พบว่า

4.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยการจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่เสมอ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน การสร้างเครื่องขายนักวิจัย คอยให้คำปรึกษาเพื่อนครู เป็นพี่เลี้ยงในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนและมีการกำกับติดตาม ดูแลและร่วมแก้ปัญหาข้อบกพร่องในการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

4.2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านทักษะปฏิบัติในการวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจน มีการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อฝึกปฏิบัติทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู มีการแต่งตั้งครูที่มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการจัดเวทีการนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียนและมีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการใช้วิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควร ผู้บริหารควรมีการจัดทำคลินิกวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูมีสถานที่สำหรับรับความช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ครูในการทำงานวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมสนับสนุน

ทรัพยากรที่จำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการจัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน และสนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

4.4 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควรกำหนดแผนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน จัดทำปฏิทินการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน และอนุญาตให้ครูสามารถเข้ารับการอบรม สัมมนาทางการวิจัยโดยถือว่าไปราชการ

4.5 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควรจัดทำห้องสืบค้น สำหรับค้นคว้าหาความรู้ให้แก่ครูและให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

5. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย พบว่า ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก 2) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย สรุปว่า ครูผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ไม่ได้นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน เนื่องจากครูผู้ปฏิบัติการสอนไม่มีความรู้ความเข้าใจและขาดทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูส่วนมากมีความเข้าใจว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเหมือนกับการทำวิจัยการศึกษาทั่วไปและคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องยาก ใช้เวลานาน เป็นการเพิ่มภาระให้กับงานเดิม จึงไม่สนใจหรือใส่ใจที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ ซึ่งเป็นไปตามบทสรุปของสุวิมล ว่องวานิช (2560) ที่ได้สรุปไว้ว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนและคิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องที่ยาก ทำให้เสียเวลาไปกับการทำวิจัย เวลาที่อุทิศให้การสอนน้อยลง ทำให้การเรียนการสอนในชีวิตประจำวันได้รับผลกระทบ ทำการสอนไม่ได้เต็มที่ และผลการศึกษาจากผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

หนองคาย โดยครูพึงประสงค์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด แม้ครูจะมีสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก แต่มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครูให้อยู่ในระดับมากที่สุด จึงแสดงให้เห็นว่าครูให้ความสำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการพัฒนาการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้มี

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยการจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่เสมอ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน การสร้างเครือข่ายนักวิจัย คอยให้คำปรึกษาเพื่อนครู เป็นพี่เลี้ยงในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนและมีการกำกับติดตาม ดูแลและร่วมแก้ปัญหาข้อบกพร่องในการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับณัฐพร แสงฤทธิ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการทำการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดิวราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น มีร้อยละความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 18.00 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

2.2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านทักษะปฏิบัติในการวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจน มีการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อฝึกปฏิบัติทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู มีการแต่งตั้งครูที่มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการจัดเวทีการนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียนและมีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการใช้วิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับอรนุช ศรีคำ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนให้บุคลากรทางการศึกษา ในการพัฒนานักเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งได้ดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้กำหนดไว้คือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาตนเองโดยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน และการนิเทศติดตามผลการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า หลังการพัฒนาครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น มีความเข้าใจที่

ถูกต้องในการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน มีทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตามกระบวนการวิจัยเข้าใจองค์ประกอบของการทำวิจัย

2.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารครู ผู้บริหารควรมีการจัดทำคลินิกวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูมีสถานที่สำหรับรับความช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ครูในการทำงานวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการจัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน และสนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ ญัตติพร แสงฤทธิ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการทำการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านตัวราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย พบว่า 1. ด้านสภาพ การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนบ้านตัวราษฎร์อุทิศพบว่า ครูส่วนมากไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนครูทำวิจัยหน้าเดียวเท่านั้น ครูยังขาดความตระหนักในเรื่องการทำวิจัย การทำวิจัยเป็นเรื่องที่ยุ่ยากทำให้ขาดความมั่นใจ ครูต้องสอนควบชั้นเรียน ทำให้ไม่มีเวลาทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้านปัญหา พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดทักษะในการเขียนรายงานการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดความกระตือรือร้น ขาดแหล่งข้อมูลให้ค้นคว้า ขาดงบประมาณสนับสนุนให้ครูทำการวิจัย และขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง 2. แนวทาง การพัฒนาศักยภาพครูในการทำการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านตัวราษฎร์ ในวงรอบที่ 1 ประกอบด้วย 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศภายใน และ ในวงรอบที่ 2 ใช้แนวทางการพัฒนาโดยการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ในขั้นตอนการสรุปผล และการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน 3. ผลการติดตามการพัฒนาศักยภาพครูในการทำการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านตัวราษฎร์อุทิศ พบว่า ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน เพิ่มขึ้นในระดับดีมาก ผู้ร่วมวิจัยเกิดทักษะและมีความมั่นใจ สามารถดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้องตามขั้นตอนและสามารถเขียนรายงานการวิจัยแบบเป็นทางการได้ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับมาก ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนคนละ 1 เรื่อง

2.4 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควรกำหนดแผนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน จัดทำปฏิทินการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน และอนุญาตให้ครูสามารถเข้ารับการอบรม สัมมนาทางการวิจัยโดยถือว่าไปราชการ สอดคล้องกับ Fulcher (2001) ได้ทำการศึกษาพัฒนาครูด้วยการวิจัยปฏิบัติการ ผ่านกรณีศึกษาที่เป็นครูระดับประถมศึกษาที่มีชื่อ

ว่า "อิงกริด" (Ingrid) พบว่า การพัฒนาครูด้วยการวิจัยปฏิบัติการมีข้อจำกัดอยู่ที่การที่ครูขาดทักษะหรือความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวิจัย และการขาดแคลนในเรื่องของเวลา แต่การวิจัยปฏิบัติการก็มีจุดแข็งอยู่ที่การช่วยเป็นกรอบในการปฏิบัติงานสำหรับครูในการสำรวจและใช้องค์ความรู้ที่หาได้มาผลิตและสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางการศึกษา เป็นโอกาสสำหรับครูในการแบ่งปันองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การทำให้การปฏิบัติงานในชั้นเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางทิศทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า การพัฒนาวิชาชีพเกิดจากความร่วมมือและการสนับสนุนจากคณาจารย์การปฏิบัติการซึ่งแสดงให้เห็นหลักฐานที่สนับสนุนคุณค่าของการวิจัยปฏิบัติการในการพัฒนาครู

2.5 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย ด้านแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียน คือ ผู้บริหารควรจัดทำห้องสืบค้น สำหรับค้นคว้าหาความรู้ให้แก่ครูและให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับจินดา รัตน์ ทาริน (2559) กล่าวว่า ด้านปัจจัยสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูคือ ภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานสอน แหล่งข้อมูลเพื่อทำงานวิจัยในชั้นเรียน เวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน โอกาสในการศึกษาอบรมการให้บริการข้อมูลของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน การสนับสนุนจากทางโรงเรียนด้านงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน และปัญหาการเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนต่อบุคคลภายนอก

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยใช้แบบประเมินแนวทาง เพื่อการวิจัยในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ ในมุมมองผู้ใช้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน ควรมีการส่งเสริมความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดย

การจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่เสมอ มีการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน การสร้างเครือข่ายนักวิจัยคอยให้คำปรึกษาเพื่อนครู เป็นพี่เลี้ยงในการทำวิจัยในชั้น และมีการกำกับติดตาม ดูแลและร่วมแก้ปัญหาข้อบกพร่องในการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจน มีการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อฝึกปฏิบัติทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู มีการแต่งตั้งครูที่มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการจัดเวทีการนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียนและมีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการใช้วิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 ผู้บริหารควรกำหนดแผนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน จัดทำปฏิทินการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน และอนุญาตให้ครูสามารถเข้ารับการอบรม สัมมนาทางการวิจัยโดยถือว่าไปราชการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือที่ดีเยี่ยมจากบุคคลหลายฝ่ายที่ให้คำปรึกษา ตลอดจนช่วยให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยขอขอบคุณกองทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่สนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้จนทำให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

จินดารัตน์ ทาริน. (2559). *ปัญหาด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังคมศึกษาในโรงเรียน*

สังกัดเทศบาลนครลำปาง, การค้นคว้าแบบอิสระปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การสอนสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ณัฐพร แสงฤทธิ์. (2560). *การพัฒนาศักยภาพครูในการทำการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านตัวราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกอาหาร.*
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณดี สุทธิธารกร. (2563). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อสร้างความหมายใหม่ในการเรียนรู้เชื่อมโยงโลกและห้องเรียนไว้ด้วยกัน.* กรุงเทพฯ : สยามปริทัศน์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพลส.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2560). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.* กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *รายงานประจำปี 2552.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อรนุช ศรีคำ. (2561). *การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนให้บุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.*
10(2), 157-169
- Fucher,R.F. (2001). *Motivation and Empowerment in Working - class Students of Spanish : A Classroom Action Research Study. Dissertation Abstracts International, 62(4): 1397-A.*
- Guskey.T.R. (2000). *Evaluating professional development.* CA : Corwin Press